

ROTTERDAMSCH COURANT.

ZATURDAG 17 MAART.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM.

Gezien het Koninklijk besluit van den 12 dezer, n° 43, houdende bepaling tot het doen eener **Algemeene Collecte** aan de huizen der ingezetenen, tot leniging der rampen door den **WATERSNOOD** veroorzaakt, en zijnde dit besluit van den volgende inhoud:

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.

Gelet op de vele rampen door den watersnood in onderscheiden provincien veroorzaakt; En willende voor het geheele Nederlandsche Volk de gelegenheid openstellen om zijne bekende weldadigheid uit te oefenen, en hulp te verleenen waar duizende lijdenden haar zoo dringend behoeven;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 10den maart 1855, litt. E, 7de afdeeling, Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

- 1.º Er zal op **zondag den twintigsten maart** vanjaande eene algemeene collecte aan de huizen der ingezetenen door het geheele Rijk worden gedaan.
- 2.º Onze Commissarissen in de onderscheidene provincien zullen onverwijd de noodige maatregelen nemen, opdat die collecte in elke gemeente hunner provincie door de zorg der besturen geschiedt op zoedanige wijze als, naar hun oordeel, de gelegenheid tot milde bijdrage het meest kan bevorderen.
- 3.º De bijdrage van elke gemeente zal door het bestuur aan spoedigste worden overgemaakt aan den Commissaris der provincie, die de som ter kennis van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zal brengen.
- 4.º Onze Minister voornoemd zal, opdat de vereischte bijdragen zullen zijn ontvangen, het aandeel bepalen, dat aan elke der door den watersnood geteisterde provincien in de opbrengst der collecte zal worden toegekend.
- 5.º In elke provincie zal de verdeling van dat aandeel aan de noodlijdenden, die het ontbreken aan eigen middelen tot herstel van hun verlies of tot voorsiening in hunne behoeften, geschiedt door de zorg der Gouverneerde Staten, met overlag en bijstand der gemeenteraden.
- 6.º Van de besteding zal later, onder het beleid van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, eene afgevaardigde rekenenschap worden gedaan.
- 7.º Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Rotterdam den 12 maart 1855. (get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN REENEN.

Galer op de circulaire van den heer Staatsraad, Commissaris der Koning in de provincie Zuidholland van den 12 dezer (*Provinciaalblad* n° 37), waarbij vrijheid wordt gegeven om de bedoelde collecte, bijaldien locale omstandigheden zulks doelmatiger mogten doen achten, op Woensdag den 21 dezer te doen plaats hebben.

Geven bij deze aan de Ingezetenen kennis, dat de bedoelde **Algemeene Collecte**, tot leniging der rampen door den Watersnood veroorzaakt, op **Woensdag den 21 dezer**, des voormiddags ten elf ure, in den geheelen omvang dezer Gemeente zal worden gedaan, en dat de Schiedaten daartoe zijn uitgenoodigd, die voortaan ook nu weder, even als altoos, hunne welwillende hulp zullen verleenen.

Burgemeester en Wethouders, volkomen vertrouwende in de bekende liefdadigheid der Ingezetenen van Rotterdam, die zich bij elke gelegenheid zoo gunstig door laten, ook thans niet achter zal blijven, en dat dankbaarheid voor de gunstige afwendings van de rampen, die andere Provincien hebben getroffen, en waardoor ook de onze op verschillende punten ernstig is bedreigd geweest, velen zal opwekken, om in den elders bestaanden nood, zoo veel hunne omstandigheden toelaat, te moeten te komen, achten het dan ook geheel overbodig eenigen hulpengewonen aandrang hierbij te voegen.

Rotterdam den 16 Maart 1855.

De Secretaris, De Burgemeester,

STORM VAN SGRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

Marionering van de Minnerlijken.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM, Gelet op de Wet van den 4 Juli 1830 (*Staatsblad* n° 27), houdende het Kiezen en de benoeming van Afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, mitsgaders den rooster hunner afzetting.

Doen te weten:

dat de Lijsten, de personen aanwijzende die de bevoegdheid bezitten tot het kiezen van **Leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal**, van de **Provinciale Staten** en van den **Gemeenteraad**, zoedanig als die Lijsten nu zijn herzien, alsmede de Staten, hen aanwijzende die van deze Lijsten zijn moeten worden geschrapt, zijn aangeplakt onder de bescherming der **Groote Beurs**, waarvan de toegang aan de zijde der Beursbrug, gedurende **veertien dagen**, den geheelen dag, den tijd van gewoonlijk Beurs wordt gehouden alleen uitgezonderd, voor een ieder zal openstaan;

dat deze Lijsten en Staten mede van heden af, gedurende **veertien dagen**, over **Plaatseel-Secretarie** voor een ieder ter inzage zullen liggen; dat, overeenkomstig art. 11 der genoemde wet, elk Inwoner dezer Gemeente, die te **art. 1** van de **verkiezingswet** bedoeld is, bevoegd is, de Lijsten, bezwaren in te dienen, van welke daaron, 1°, zijn op te maken, die van een ander, tegen de bepaling van art. 8, niet behoort te worden; 2°, de naam van iemand, die, hoewel

den of meer der in de Kiezers gevonden vergadering mist of niet gestaan is, hetzij op de Kiezerslijst, een ander Gemeente staat is gebracht;

en dat die bezwaren, ingevolge art. 12, binnen **veertien dagen** na de dagteekening dezer kennisgeving, bij verzoekschrift op ongezegd papier, door de noodige bevestiging getuigd, aan den Gemeenteraad moeten worden ingediend.

Burgemeester en Wethouders worden de belanghebbenden uit zich den bepaalden tijd ten nutte te maken, om deze Lijsten nauwkeurig te onderzoeken, dat de verzoeken der bevoegden veertien dagen geen bezwaarschriften meer in aanmerking kunnen worden genomen.

Rotterdam den 16 Maart 1855.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, de Burgemeester,
STORM VAN SGRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

De Persoon van **MATTHIEU VAN LOEVEN**, Miltien der gemeente Maassluis, gelieve zich overwijd aan de leden der Gemeente, Secretarie aftelet.

Buitenland.

PETERSBURG den 8 maart.

Het *Journal de Saint-Petersbourg* deelt heden de beide volgende dagorders des Keizers aan het leger mede, van de eerste van welke reeds vroeger kortelijk melding is gemaakt:

„Dappere soldaten, getrouwe verdedigers van het Geloof, den Troon en het Vaderland!

„Het heeft den Almachtige bevestigd ons de smartelijken, de moeilijkste aller beproevingen op te leggen. Wij hebben onze weldoener en vader verloren.

„Te midden van zijne overmoede werkzaamheden voor den voorspoed van Rusland en den roem der Russische wapenen, is mijn veelgehoord vader, Keizer *Nicolaas*, tot het eeuwige leven overgegaan.

„Zijne laatste woorden waren deze: „Ik beg de moedige en getrouwe garde dank, welke Rusland in 1825 reddde, „even als mijne dappere en getrouwe garde te land en ter zee. Ik bid God steeds in mijne gedachten de militaire deugden en geest te doen herleven welke den bewendig gedurende mijne Regering onderschieden hebben. „Zoo lang deze geest den zal beziele, zal de veiligheid des Rijks gewaarborgd zijn, zoowel op zijne grenzen als binnen 's Lands, en wec zijne vrienden! „Ik heb hen als mijne eigene kinderen lief gehad. Ik heb gepoogd hun lot zooveel mogelijk te verbeteren, „zoo ik niet in alle opzichten volkomen geslaagd ben, „is zulks niet omdat de begeerte daartoe mij ontbrak, „doch omdat niets beters zich aan mijne gedachte heeft opgedaan, of omdat ik niet meer heb kunnen doen.“

„Dat deze godenwaardige woorden in uwe harten gegrift blijven, als eene betuiging van de oprechte liefde welke bij u toedroeg en welke ik ten volle deel, en als een waarborg van uwe gehechtheid aan mijn persoon en aan Rusland.

II.

„Dappere soldaten, moedige wapenbroeders van uwen doorlichtigen aanvoerder roemrijker nagedachtenis!

„In uwe harten hebt gij de laatste uitdrukkingen zijner teedere en vaderlijke gehechtheid voor u gegrift.

„Als blijk dezer liefde, troepen der garde, te hore korps kadetten en regement grenadiers van den generaalissimus vorst *Souvoroff*, geef ik u ten geschenke de uniformen welke uw weldoener gewoonlijk droeg; bewaart dit onderpand en het blijve onder u als eene heilige relikwie, als een onvergankelijk aandenken voor de volgende geslachten.

„Bovendien beveel ik hetgeen volgt: Bij de kompenan en eskadrons welke den naam van Zijne Keizerlijke Majesteit voerden, zal het geheele effectief, zoowel officieren als soldaten, op de epauletten het naamciffel van keizer *Nicolaas I* dragen, zoo lang zich in huane geleiders één man zal bevinden van hen die daar den 18 februari 1855 getekd werden. Hetzelfde naamciffel zal behouden worden door allen die het bezaten, officiers-generaal aan den persoon van wijlen den Keizer geattacheerd, aldes-de-kamp generaal en aldes-de-kamp van Z. K. M.

„De heilige nagedachtenis van keizer *Nicolaas I* zij steeds levendig onder ons, zij blijve steeds de schrik onzer vijanden en de roem des Vaderlands.

ALEXANDER.

Bij eene ukase heeft keizer *Alexander* de hoedanigheid op zich genomen van chef van alle regementen der garde en de overige waardigheden welke door den overleden Keizer werden bekleed, met behoud van die welke hij reeds als Czareswitsch bezat, met uitzondering echter dat keizerin *Maria Alexandrowna* is benoemd tot chef van het regement kassiers der garde van den Grootvorst Troonopvolger, en dat de czareswitsch *Nicolaas* is verheven tot chef van het regement ulanen dat vroeger onder de bevelen zijns vaders stond en tot hetman van alle legers kozakken.

LONDEN den 15 maart.

De zitting van het Lagerhuis leverde dingsdag weinig van politiek belang op. Na langdurige woordenwisseling verwierf de heer *Maywood*, met 87 tegen 53 stemmen, verloor tot het indienen van een ontwerp, tot verhoging der nog van kracht zijnde wet, waarbij het verboden is de zuster of nicht zijner overleden vrouw te huwen.

— *Str. E. Peel* is te **Tamworth** zonder tegenstand tot lid van het Lagerhuis gekozen.

— *Glasgow* heeft graaf *Carlisle* zijne getuigenis voor de commissie van onderzoek naar den toestand des legers voor **Sebastopol** afgelegd. Ook zijne verklaringen luiden niet ongunstig beschuldigend voor het commissariaat. **Vols onderlagen** der troepen waren, zijns oordeels, het gevolg der onverhijdelijke omstandigheden. Nogtans erkent hij dat de verschaande onreinheid die te **Balaklava** heerste en het gebrek aan schoenen en sommige levensmiddelen door betere maatregelen hadden kunnen voorkomen worden, en dat bij de proviandering dikwijls eene bijna ongelooftelijke verwarring heerste.

— **Stot** attranten en veldtuinen der **Baltische vloot** wordt met den grootsten ijver voortgezet, en men denkt dat zij den **april** dezer maand in zee zal steken. De **Admiraliteit** zal een zeker getal koopvaardijkapiteins, die met de **Baltische Zee** bekend zijn, tegen betaling van een guinea dagelijks, in dienst stellen, om als loodsen op de vloot van tweehonderd schepen te dienen.

De Regering heeft eene nieuwe bestelling van miniëgeweren, sabels, houthers en pistolen gedaan, waarvan het grootste gedeelte door de fabrieken van **Birmingham**, **Sheffield** en **Londen**, het overige door die van **Lijk** geleverd worden zal. Men zegt dat wekelijks duizend geweren afgeleverd moeten worden. Ook heeft eene aanbesteding van zadels voor de kavalierie plaats gehad, welke zadels veel lichter dan de tot hiertoe gebruyde zijn zullen, terwijl de schabrakken worden afgeschaft.

— De gezondheidstoestand der **Woonsteden** verbeterd zich. Wel zijn in de **golfte week** **10,000** personen overleden, en dat het over het gemiddelde aantal in dezelfde week van den **18de** jaren, maar **10,000** was; dan in de voormiddag week. Onder de gestorvenen in de twee laatste weken waren er **628** tusschen de **60** en **80** jaren.

Het getal der geboorten in de **zaterdag** geëindigde week was **1000**, namelijk **971** jongens en **949** meisjes.

— De **Weener Correspondent** van een **London** dagblad schrijft: „Men moge zeggen wat men wil en het manifest van keizer *Alexander II* naar **Boedapest** uitteleggen; de algemeene verwachting der **Woonsteden** om **Sebastopol** in te nemen, inderdaad een veldgevecht doende vrede gesloten te worden, moge gegrond zijn; maar het is nogtans mijn pligt u te zeggen dat de wind hier sterk uit den hoek des vredes waait, en dat de vrede het meest waarschijnlijk gevolg van het **Weener Congres** zijn zal.“

Volgens hier uit **Wenen** ontvangen depêche van gisteren, hebben de twee jonge Russische Grootvorsten de **Krim** verlaten en zich naar **Petersburg** begeven. Vorst *Mentikoff* is naar **Moskou** gereisd.

— Men heeft hier berigten uit de **Kaaskolonië** tot 20 Januarij. De vrees voor een onverwiltend aanval der **Kuipers** op de grenzen nam af, maar sommigen vreesden echter dat men dien vroeger of later te wachten zou hebben. Dit is de **Transcaucasische Republiek** van **Perth** ontvangen dat de generaal *Perth* was terug gekomen na het **Kaaskolonië** te hebben bezocht, waar te hebben gerucht dat voor het vermoeden van den **weld** **Korner** **Perth** en enige andere mannen en vrouwen, welke worden met ongeduldigheden van de bloeddoorstroomde vreesheid verzoeken zijn geweest.

PARIS den 15 maart.

Bij besluit des Keizers is het **Noordkamp** in twee legerechtpijlen verdeeld; de **maarschalk Beranger** & **Bullier** is benoemd tot opperbevelhebber van het een en de generaal *Guerville* van het andere.

— De Minister van oorlog heeft bepaald dat eene som van **100,000 francs**, uit de hem voor het leger te het Oosten toegezondene gelden, bij de **machts** gevoegd zal worden, welke ten behoeve van de **Woonsteden** betrekkingen der met de **Semikhar** verongelukkede soldaten en matrozen geopend is.

— Het dagblad *Constitutionnel* deelt een brief uit **Wenen** mede, waarin onderanderen gezegd wordt dat de Koning van **Pruissen**, tot wegens van het mogelijk bezwaar dat de gevolmachtigden der **Woonsteden** Mogendheden niet met de **Russische** gevolmachtigden zouden kunnen onderhandelen, en hoewel de staat van oorlog de officiële aankondiging te **Paris** en **Londen** der troonsbeklimming van keizer *Alexander* belet, zich met de officiële mededeeling door **gereguleerde** brieven aan keizer *Napoleon* en koningin *Maria* belast heeft. Deze beide Monarchen schijnen, altijd volgens dit berigt, niet alleen bereid te zijn zich met deze wijze van mededeeling te vergenoegen en den **nieuw** Keizer te erkennen, maar zelfs voornemens den **hofs** over keizer *Nicolaas* te bevelen, zoodra de **Prussische** Monarch hun het overlijden van dezen zijnen **Schoonbroeder** insgelijks eigenhandig zal hebben bekend gemaakt.

— De **Admiral Brown** heeft den 7 dezer uit **Kamiesch** eene depêche aan de Regering gezigt, waarin hij meldt dat de **opdring** van het overlijden van keizer *Nicolaas* in de **Krim** was ontvangen. Men had proeven genomen met **nieuwe** vuurpijlen, waardoor men er in geslaagd was op verschillende punten binnen **Sebastopol** brand te doen ontstaan. Twee **Russische** officieren waren gedeporteerd, en de belegeringswerken werden met ijver voortgezet. Volgens berigt uit **Bayonne** was de **schip** te

Béboë door den ontzettenden was van het water van de Bidassa weggevoerd, waardoor de gemeenschap tusschen Frankrijk en Spanje tijdelijk was gestremd.

Brieven uit Madrid melden, dat eene commissie van gedeputeerden der progressistische partij bij den Hertog der Overwinning pogingen heeft aangewend om hem, met het oog op de dreigende gevaren, over te halen de Regering een meer liberalen weg te doen inslaan. De Voorzitter van den Raad had daarop geantwoord, dat het Kabinet met gestrengheden jegens alle onruststokers zou te werk gaan; dat het ongetwijfeld voornemens was den weg van vooruitgang en liberalisme te volgen, doch alleen naar gelang der omstandigheden zou handelen. De dagbladen van Madrid spreken nog van sporen van Carlistische bewegingen; eene bende van 30 aangevoerd door een vermaand man had zich in de omstreken van Ciudad Reale vertoond, doch de kommandant der provincie had deze met ruiterij nagejaagd.

KEULEN den 15 maart.

Te Berlijn heeft men per telegraaf bericht uit Petersburg van 10 dezer, volgens hetwelk prins Karel van Pruisen en de groothertogin Alexandrine van Mecklenburg-Schwerin aldaar aangekomen en door keizer Alexander, den grootvorst Konstantijn en diens Gemalin aan het station van den spoorweg verwelkomd waren.

Brieven uit Finland zeggen, dat de gouverneur-generaal de Berg den 22 februarij van zijne inspectie reis te Helsingfors teruggekeerd is. Zoowel daar als te Gamla Carleby en elders duurde de bevestiging der verdedigingswerken en de aanvoer van oorlogsmateriaal onafgebroken voort, terwijl ook met de uitrusting der nieuw gevormde bataillons veel spoed gemaakt werd. Op de Alands-eilanden had, voor de eerste maal sedert zij onder Russische heerschappij gekomen zijn, eene werving van matrozen plaats; vroeger waren zij tegen betaling van schatting daarvan vrijgesteld.

Het bekend manifest van keizer Alexander II is den 8 dezer te Warschau afgekondigd en de eedsaflegging der troepen en der burgerlijke ambtenaren terstond daarop gevolgd. De grijze veldmaarschalk Paskewitsch, die daarbij tegenwoordig was, betoonde zich uiterst ontroerd en kon zijne tranen niet wederhouden. Keizer Nicolaas is dan ook de man geweest die hem, in spijt van alle hofkabelen, tot al de hoogte waardigheden welke hij thans bekleedt heeft opgevoerd, en tot eer des Stadhouders moet gezegd worden, dat hij in Polen de strenge bevelen van het Petersburgse Kabinet steeds met de meeste gematigdheid uitvoerde en dat de Russische Regering zich meermaals door zijne vertoogen tot meerdere toegevendheid liet overhalen.

(Per Telegraaf.)

PARIS den 16 maart.

Gisteren is in de Russische kapel de lijkdienst ter eere van keizer Nicolaas gevierd. Het geheele Corps Diplomatiek, prinses Mathilde en de adjudanten des Keizers hebben die plegtigheid bijgewoond.

BERLIJN den 15 maart.

Men meldt heden het volgende uit Koningsbergen: Een bevel van keizer Alexander II schrijft voor, dat het russchen Theodosia en Kertsch gelegen gedeelte van de Krim, hetwelk tot hiertoe onder de bevelen van den generaal Chomutoff stond, onder de militaire jurisdictie van den generaal vorst Gortschakoff zal overgaan.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 15 maart.

Bij besluit van 12 dezer heeft Z. M. goedgevonden, tot rector magnificus bij de hogeschool te Utrecht voor het akademiejaar 1855—1856 te benoemen den hoogleeraar J. van Hall.

Bij Zr. Ms. besluit van den 13 dezer zijn benoemd: tot officier bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam, mr. H. A. Hartogh, thans substituut-officier bij dezelfde regtbank, en tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam, mr. H. Bosscha, thans substituut-griffier bij het provinciaal gerechtshof in Noordholland.

Bij beschikkingen van 14 dezer heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat op dinsdag den 3 april aanstaande in het kiesdistrict Hoorn, alsmede in het kiesdistrict Maastricht de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal plaats hebben, ter vervulling der vacatures ontstaan door het overlijden van den heer J. Donker Hz., en het door den heer P. F. E. van Wintershoven genomen ontslag.

De Minister van Financien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het grootboek der 4 per cents nationale schuld zal geschieden, alleenlijk over het halfjaar, verschijnende 1 april 1855, van den 2 tot en met den 13 april, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den zaterdag) van den 16 april tot en met den 15 augustus e. k.

Uit een van wege het Departement van Financien openbaar gemaakt overzicht blijkt, dat de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de twee eerste maanden dezes jaars heeft bedragen f 8,221,825. 75 tegen f 8,148,273. 28½ in de twee eerste maanden van 1854, te weten:

	1855.	1854.
Directe belastingen ..	f 2,208,504. 73	f 2,103,638. 02½
In- en uitg. regten en Scheepvaartregten...	286,557. 14½	561,480. 42
Accijnzen	3,360,243. 05½	3,472,167. 34
Waarb. en belasting der Gouden en Zilveren werken	28,494. 62	26,263. 80½
Indirecte belastingen ..	2,097,160. 24½	1,729,499. 11
Posterijen	240,558. 45½	255,976. 58½
Staats-Loterij	307. 50	148. 00

f 8,221,825. 75 f 8,148,273. 28½

Aan de Regering is medegedeeld geworden, dat in het Koninkrijk Pruisen thans ook de uitvoer, buiten de grenzen der Pruisische Monarchie, van wapenen, van alle soorten van krijgsmiddelen, bepaaldelijk van projectielen, kruid, slaghoedjes, vuurstenen, en evenzoo van lood, zwavel en salpeter, bestemd voor Landen welke niet tot den Duitschen Bond behooren, in elke rigting, tot nader order, verboden is, tenzij de oorsprong

der goederen van het grondgebied des Zollvereins in elk bijzonder geval kan worden aangewezen.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hotel de l'Europe afgestapt de heer jonkh. Sandberg, lid van Gedeputeerde Staten van Limburg, en de heer Swart, auditeur-militair, beide komende van Maastricht.

Het Provinciaal Gerechtshof in Zuidholland heeft benoemd tot registers-commissarissen voor de instructie der strafzaken in het arrondissement 's Gravenhage, ter vervanging van den overledenen heer mr. G. A. Canneman, de heeren mrs. F. L. Certon en jonkh. W. M. de Brauw.

Gisteren had te Eikenduinen de plegtige teraardebestelling plaats van het stoffelijk overschot van den heer J. Donker Hz., lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en notaris te Edam. Daar de afgestorvene beoordeeld had tot de orde der Vrijmetselaren en daarbij lid van het hoofdbestuur geweest was, hadden zich op de begraafplaats verzameld vele, en onder hen van de hoogste plaatsen, ordesleden, die den stoet aldaar afwachten en de baar, waarop het lijk grafwaarts gedragen werd, mede vergezelden. Vóór dat de kist in den kelder werd nedergelaten, werd, namens de broederschap, hulde aan de nagedachtenis van den overledene toegebracht door den heer J. van den Bosch, die kortelijk en op eene treffende wijze den ontslapene in zijn nuttig en werkzaam leven afschietste en daarbij diens verdiensten als burger en staatsman, deugden als mensch en veelvuldige aan de orde bewezen diensten deed uitkomen. De woorden van den spreker, die den betreunden echtgenoot, den kundigen en achtenswaardigen ambtenaar, den ootmoedigen en regtgeloovigen Christen, den getrouwen en te vroeg verloren vriend en broeder zoo waardiglijk heracht, maakten op de aanwezigen diepen indruk en verhoogden de ernstige stemming, bij het bewijzen dezer laatste eere, in aller gemoed. Zigtbaar getroffen verliet ieder deze rustplaats der dooden, nadat de kist in den kelder bijgezet en aan ieders oog, door het bedekken van het graf met eene zerk, onttrokken was.

De voorstelling inden Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaterdag den 17 dezer bestaan uit de grand-opéra La Reine de Chypre.

's GRAVENHAGE den 16 maart.

Aanstaanden maandag zal in de Griekse kapel alhier eene plegtige lijkdienst gevierd worden voor wijlen Z. M. Nicolaas I, keizer aller Russen. H. M. de Koningin-Weduwe, al de leden van het Russische gezantschap en de zich hier bevindende Russische onderdanen zullen die plegtigheid bijwonen.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken, daartoe door zijnen ambtgenoot voor Marine uitgenoodigd, heeft de tusschenkomst van de Commissarissen des Konings ingeroepen, opdat door de gemeentebesturen in het algemeen, en door de regenten van wees- en godshuizen in het bijzonder, de vrijwillige dienstneming bij het korps mariniers worde aangemoedigd. — Ter volvoering aan dat verlangen, zijn de gemeentebesturen verzocht, om de dienstneming bij genoemd korps zoo veel mogelijk te bevorderen, en de gelegenheid daartoe ter kennis van de ingezetenen te brengen, en aan regenten der bedoelde huizen, voor zoo ver die in hunne gemeente aanwezig zijn, mede te deelen.

ROTTERDAM den 16 maart.

Door eene Vereeniging hier ter stede is in de vorige maand een Adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter zake van het Ontwerp van Wet op het Lager en Middelbaar Onderwijs, ingediend, waaraan wij het volgende ontleenen:

„De Tweede bedenking der Vereeniging betreft de laatste alinea van art. 4: „Waar de plaatselijke omstandigheden het toelaten, mogen afzonderlijke openbare scholen worden ingerigt voor kinderen van dezelfde gezindheid.”

„De Vereeniging zal niet treden in eene ontvrouwing van al wat naar aanleiding van deze bepaling zou kunnen worden te berde gebracht. Zij zal noch, met de geschiedenis van het Nederlandsche schoolwezen in de hand, de uitwerking nagaan, die de wet van 1806, welke zulke bepaling niet kende, voor de Natie heeft gehad; noch de oorzaken opsporen, die tot het inlaten van die bepaling in het tegenwoordig ontwerp aanleiding hebben kunnen geven; noch het vóór en tegen bepleiten van gemengde of ongemengde scholen bij eene Natie, waar bij het bestaan van talrijke kerkelijke gezindten, op het stuk van godsdienst, over het algemeen nauwgezetheit heerscht; noch de moeilijkheden opsommen, die door eene bevoegdheid, als hier aan de leden van den Gemeenteraad wordt toegekend, zullen ontstaan: — zij meent, dat dit alles, en wat met dit sedert eenige jaren veel besproken onderwerp nog meer in verband staat, genoegzaam van alle zijden is beschouwd en toegelicht, om een welgegrond oordeel te kunnen vellen. Zij zal alleen de voornaamste beweegredenen opgeven, die haar noopt, om zich tegen de genoemde bepaling van het ontwerp met den meesten ernst te verklaren.

„Die beweegredenen ligt in hare afkeuring van de bepaling uit een pedagogisch oogpunt. De Vereeniging is voor de handhaving van het christelijk beginsel bij het lager onderwijs in Nederland. Zij betreurt het, dat dit beginsel, naar het schijnt om redenen van staatsregtelijken aard, die zij zich niet vermeten mag te beoordeelen, in het ontwerp nergens is uitgedrukt; en kon de wetgever nóg besluiten, eene bepaling als die, welke art. 22 van het reglement van 1806 versiert, in het tegenwoordige ontwerp op te nemen, de Vereeniging zou één harer innigste wenschen vervuld zien. Doch, bij al haren ijver voor het christelijk beginsel in de lagere school, wenscht zij den invloed van het kerkelijk beginsel op dit gebied geweerd te zien.

„De roeping der lagere school is, zoo als art. 1 van het ontwerp het te regt uitdrukt, „te vormen, te ontwikkelen.” Die strekking moet al het onderwijs hebben, of het verdient dien naam niet. Ware nu het vormende, het ontwikkelende element van het Christendom, dat is datgene wat vooral geschikt is, om het kind — zoo als onze taal het volzinnig uitdrukt — op te voeden, gelegen in Godsdienstbegrippen, en wel bepaaldelijk in die begrippen, welke de Christenen als leden van verschillende kerkgezindten onderscheiden; — de Vereeniging zou liefst niet dan kinderen van dezelfde gezindte in éene school vereenigd zien. Maar het tegengestelde heeft plaats. Naar het oordeel van allen, die over de zaak met ernst hebben nagedacht, zijn de vruchtbare elementen voor de christelijke opleiding van het kinderlijke gemoed gelegen in feiten en waarheden, die de Christenen als gemeen goed mogen beschouwen; en zelfs naar het oordeel van

voorstanders der ongemengde school, „kan tot op zekere hoogte op gemengde scholen aan den wensch van elc die prijs op geloofswaarheden stelt, worden voldaan. (Zie: mr. G. Groen van Prinsterer, Maatregelen tegen Afgescheidenen, bl. 10.)

„Voor zoo ver het verlangen naar het scheiden der scholen volgens de kerkgezindten het gevolg is van het streven, om de kinderen tot getrouwe aanhangers der kerkleer te vormen, kan de Vereeniging dat verlangen niet geheel misbilliken; doch het berust alsdan blijkbaar op meer dan éene dwaling. Men gaat daarbij uit van de reeds wederlegde stelling, dat de eigenaardigheden een kerkleer de geschiktste aanvangspunten zijn voor de godsdienstige opleiding der jeugd; maar ook bovendien van de niet minder verkeerde stelling, dat de lagere school de geheele opvoeding des kinds moet omvatten. Men verliest uit het oog, dat de lagere school, ja een plaats van opvoeding moet zijn, doch niet van de geheele opvoeding; dat het hare taak is, op te voeden door onderwijzen, en langs dien weg aan te vullen wat aan het huisgezin, de eerste en natuurlijkste plaats der opvoeding, ontbreekt; en dat, wat het onderrigt in de godsdienstleer aangaat, de Kerk zelve het wenschelijk moet achten, dat mede overeenkomstig met de derde alinea van art. 4 van het ontwerp, die taak aan haar blijft toevertrouwd.

„Is het behoud van de laatste alinea van gezegd art. uit een pedagogisch oogpunt niet wenschelijk, zij is derhalve ook voor eene behoorlijke opleiding voor het lidmaatschap der Kerk onnoodig te achten; en daarbij alleen, om thans van geene andere drangredenen te gewagen, ligt voor de Vereeniging voldoende grond, om als haar ernstig verlangen kenbaar te maken,

„dat de meergemelde laatste alinea van art. 4 uit het ontwerp worde geligt;

„of, zoo zij behouden blijft, dat dan voor „kinderen van dezelfde gezindheid” in de plaats gesteld worde „kinderen van Israëlieten.” Door deze wijziging zou het bezwaar van de Vereeniging en, naar zij overtuigd is van de groote meerderheid der Nederlandsche Natie, wegvallen, en tevens welligt de voornaamste hinderpaal zijn opgeruimd, die aan de voorschrijving van het christelijk beginsel op de lagere school in den weg staat.”

Uit Bennekom wordt gemeld, dat Z. M. de Koning bij zijne komst aldaar, ten einde kennis te nemen van de rampen van den watersnood en van hetgeen was verrigt om de slagtoffers daarvan zoo veel doenlijk te hulp te komen, door de ingezetenen met geene geringe geestdrift ontvangen. Z. M. heeft het lokaal, in hetwelk de vlugtelingen werden verpleegd, bezocht, zich minzaam met de commissie van verzorging onderhouden, en zijne goedkeuring betuigd over het verrigte.

Z. M. is gisteren morgen, door den Commissaris des Konings in de provincie Gelderland vergezeld, van Arnhem naar de Nederbetuwe vertrokken, om de doornbraken in den Rijn dijk in oogenschouw te nemen.

Te Vreeswijk zijn gisteren morgen de voorbereidende werkzaamheden aangevangen tot het leggen van de schipbrug. De schotbalken voor de buitenwaterkeering van de groote sluis heeft men uitgenomen.

De verdere instrooming door het gat in de Grebbe-dijk wordt belet, door de afsluiting der gaten in de Uiterwaardsche kaden, waardoor het binnenwater langzaam vallende is.

De omring van de doorbraak bij Maurik zou eergisteren gereed zijn. Ook bij Ingen was men met de afsluitkade bezig.

Ofschoon de zomerkade aan de Grebbe-doorbraak sinds een paar dagen in orde is, en dus de aanrand van de Rijnwater is gestelpt, en ofschoon de Roode Haar steeds behouden bleef, blijkt het, dat de Slaperdijk nog te veel water doorlaat, zoodat Amersfoort en omstreken meer en meer last lijden.

Uit Amersfoort schrijft men eergisteren: „Het water is in 24 uren 15 duim gewassen en staat dus heden avond 8 ure 1.75 el boven Amst. peil. Ten gevolge van den sterken aanrand is de rivier de Eem, ofschoon eene groote hoeveelheid waters afvoerende, niet genoegzaam bij magte den aanvoer zoo spoedig op te nemen, zoodat de straten op verschillende plaatsen worden overstroomd even als sommige achter de sliggende wegen. Vele ingezetenen hebben zich genoodzaakt gezien hogere verdiepingen te betrekken, terwijl reeds eenige behoeftige huisgezinnen, wier woning door het ingedrongen water onbewoonbaar geworden waren, in een daartoe van stads wege bestemd gebouw zijn opgenomen en verpleegd worden. Ten einde de noodlijdenden te kunnen verzorgen heeft zich een commissie gevormd tot de inzameling van giften. Voorts met het oog op den jongstverloopen strengen winter, welke aan velen de gelegenheid om te werken heeft onthouden, valt het ligt te beseffen, hoe ook te dezer plaatse de ondersteuning van meer bevoorregten al te noodzakelijk is.”

Men meldt omtrent den Zuiderdijk: „Met genoeg verneemt men, dat de waterstaat er met ijver op uit is om de berijnging van den Zuiderdijk in de Nederbetuven spoedigste te doen plaats hebben. De doorbraak zijn opgenomen, de wijze om die aanvankelijk schadelijke te maken bepaald, en reeds sedert 10 dezer is men op verschillende punten met de uitvoering der gemaakte plannen bezig. Dit is daarom van te meer belang omdat een na digting der dijken aan het krachtig voortzetten de middelen van ontlasting kan gedacht worden. Zal het welligt mogelijk worden, dat die kostbare last streek nog zoo tijdig van water bevrijd wordt, dat men nog dezen zomer vruchten voortbrengt. Op éene zal men daarbij bedacht moeten zijn, dat namelijk digting tot eene genoegzame hoogte worde opgevoerd om niet later nieuwe rampen te gemoet te gaan. De verlaagde stand der rivieren maakt nu deze gewijze werkzaamheid mogelijk, later heeft men hooger en stand te verwachten. Tegen dien tijd moeten dijken kaden hoog genoeg zijn om ook dien verhoogden waterstand te keeren. Daarop zullen ongetwijfeld onze genieurs en dijkbesturen bedacht zijn.”

Uit Wijk bij Duurstede schrijft men den 14 dezer: „De waterhoogte is heden 2.63 el onder npl; het blijft vallende. Gisteren was men aan de doorbraak Maarik bezig met het gat in de kade te digten; dacht dat dit heden zou klaar komen. Ook aan de doorbraak bij Ingen was men werkzaam aan de bovenste eene afsluitkade op de Uiterwaarden te leggen.”

NOOD EN HULP
DICTSTUKJE, DOOR
C. W. van der Pot,
PREDIKANT te Rotterdam.
Prijs 30 Cents, of meerder,
ten voordaele der Noodlijdenden der
Overstromingen door dagel.
te Rotterdam, bij
ARRENBORG & VAN REIJL